

DUMNEZEU ȘI MEȘTERUL SĂU, DUMITRU ȘCHIOPU

Ioan St. Lazăr¹

antimivireanul@hotmail.com

Keywords: *tribute, in memoriam Dumitru Șchiopu, craftsman, pottery.*

Summary: *This article pays tribute to the craftsman Dumitru Șchiopu, from Vlădești, who is well known for his talent in making pottery.*

A murit meșterul Dumitru Șchiopu, marele olar din Vlădești și lumea e mai săracă fără un om dintre cei rari, cu niște mâini fermecate, cu niște ochi iubitori de viață înțeleaptă, cu o inimă de artist adiat de harul Duhului Sfânt. A murit și el ca orice om, vestea e fără leac de întors, dar n-a murit ca artist, fiindcă ceea ce a făcut el, s-a înscris pe răbojul nevăzut care ne urcă faptele în cer, dacă prin ele am adus lumii, cum zicea Brâncuși, *bucurie curată*.

Vestea, însă, mă întristează mult, fiindcă devine implacabilă una din marile neîmpliniri ale vieții mele: aceea de a nu fi apucat să scriu o carte despre Meșter, așa cum sufletul meu a vibrat lângă arta lui și la firea lui omenească (și nu numai!). Credeam - cu inimă de tânăr - că am, că avem tot timpul în față, că ne puteam reîntâlni ades ca să tăifăsuim despre viață și despre rostul, nu doar utilitar, al artei, din vechime și până azi și mai apoi; pentru că el, Meșterul, mi se părea a fi un om al tuturor vremilor, mișcându-se calm și zâmbitor prin ele, în pofida răutății lor.

Acum, când pârjolul din aer i-a ajuns la inimă și i-a oprit-o, nu i se mai mișcă, iar eu, cu inima mea prea ușor tensionată de emoții și de vipie, nu am curaj (nu am voie!) să-l duc la locul de veci, regret mult că nu-i strâng mâna și nu-i sărut fruntea la despărțire decât cu sufletul. Știu, însă, că mă iartă, fiindcă ne-am cunoscut și prețuit lăuntric.

L-am iubit pe nea Mitrică Șchiopu ca pe ruda mea ancestrală, pe care, proaspăt venit din lunca Dunării, o regăseam în tărâmul Vâlciei și nu mă săturam să-mi bucur ființa în preajma lui, a luminii din oalele sale și a luminii din ochii lui vii, șugubeți, buni. În acea (trecută) tinerețe, veneam aproape săptămânal la bătătura lui, în atelierul lui, în casa lui. Nu doar ca să merg la râpa cu argilă ori să încerc la roată și la foc sau să ne odihnim cu o licoare de prună și o mămăligă cu ouă și brânză, cât mai ales pentru vorba lui vioaie și înțeleaptă, ca din proverbe, cu care ticluia ale vieții sau pentru înțelesurile proprii și cuvintele noi pe care le dădea vaselor lui, ornamentelor lor. Părea că din lumina revărsată peste dealurile și văile din jur, din freamățul pomilor ori din mai departele șopot al râului din vale, aduna semne (și însemne!) inspirate și le așeza pe vasele lui, iar ceea ce știam ca fiind simboluri solare, vegetale, acvatic, figurative ori geometrice dobândeau alte nume, ale locului: melcul, brăduțul, șarpele ș.a.m.d.; păreau concrescute odată cu lumea satului și întipărite pe oale, cu un cod vechi, mereu nou, întruchipând această lume pe care el, prin târguri, o ducea mai

¹ Ioan Șt. Lazăr, conferențiar universitar doctor, Universitatea din Pitești.

departe, în lumea largă, unde oricine, după putință, și-o imagina și năzuia să o vadă îndeaproape.

Așa eram și eu cumva, îndrăgostit de albul luminos al angobei, de închipuitele (și stilizatele!) siluete feminine ale amforelor, de formele pântecoase ale ulcioarelor brune cu decor gălbui, de inventivitatea lucrării plosca cu patru brațe - *a lui Vărzache* ! -, pe care nea Mitrică a făcut-o cu opt brațe (!), dar mai ales de neîntrecutele păsăruici și animale de toate felurile, pe care Meșterul le iscodea din lut și cărora le da o expresie ca și naturală (din *Fiziolog?*), ca și cum ele ar fi stat să vorbească, să spună (omenește) un gând, o intenție iar el le-ar fi "încremenit" astfel, pe veci, în dorința cuvântului. Cum să nu vin din stresul serviciului pe dealul lui nea Mitrică, în acest univers ce părea o altfel de *Facere*, ludică, a omului glumind cu Dumnezeu, care-i gusta gluma, încât și copiii, băiatul și fata, se jucau la fel sub zâmbetul Celui de Sus?!

Și erau acestea după ce *a zis Dumnezeu: să fie lumină! Și s-a făcut lumină* (lumea-lumină!). *Și a văzut Dumnezeu că este bună lumina . . .* Și a-nțeles, mai apoi, și Meșterul meu cât de bună (frumoasă) e lumina și a acoperit cu albul ei angobat pământul vaselor lui, irizând bucuria ei (cosmică) între oameni. La izvorul acesta alb, desfășurat pe multiple forme din lut mi-am hrănit sufletul, el mi-a intrat în interstițiile firii (încât mă întreb, iată, acum: oare albul coperților de la cărțile mele nu-mi vine tot de la Meșterul de Sus și de la cel de jos?!).

Și încă mai multe aș vrea să spun, tot acum, să evoc, să invoc . . . Precum ivirea unei constelații în lumina universului, nea Mitrică așeza, în albul vaselor sale, câte o compoziție (în ritm de trei), îngemănând în simbolul ei semne ale elementelor primordiale (aerul, apa, focul, pământul) ori numai ale Cerului și Pământului - doruri alipite, cum soarele cu pomul sau Dumnezeu cu omul . . . Nu mă săturam să tâlcuiesc însemnele cu care, după un rit străbun, învestea și înfrumuseța vasele - creația lui! -, iar nea Mitrică, mirat cumva de "năzdrăvăniile" mele, se bucura că lumea lui va fi fost atinsă în zori de Pasărea Măiastră.

Așa era atunci - *o lume ce gândea în basme și vorbea în poezii . . .* Pe când Meșterul meu, minunându-se de câte a făcut și i-a arătat Dumnezeu, se încerca și el, cum am spus, într-o *imitatio* ludică, să facă la fel, iar Dumnezeu îl îngăduia, zâmbind și minunându-se, la rândul lui, de cât suflet încorpora nea Mitrică în creaturile noi, încât mai-mai să le însuflețească și să le facă să cuvânte. Nu-l dăruia, însă, cu harul acesta, iar aceasta, nu pentru că Dumnezeu ar fi putut fi temător de concurență (nea Mitrică era om al Bisericii și faptele lui le dăruia Celui de Sus!), ci pentru că dorea să le împietrească (aș putea spune) așa, ca mărturie despre puterile (și limitele) Meșterului, despre sufletul lui iubitor de lume - lumină. Dumnezeu știa că el nu se sumește ca Lucifer, că meșterește în joacă și cu dragoste de frumos și tot astfel o fac, imitându-l, și copiii lui; îi plăcea lui Dumnezeu să vadă mereu, din generație în generație, acest joc de-a creația și nu o dată, invizibil, se pogora și El alături, cum altă dată Iisus.

Și a văzut Dumnezeu că lucrarea Meșterului său e întreagă și bună. Și a fost

seară și a fost dimineață. Și și-a zis Dumnezeu: Îi las pe cei tineri să înfrumusețeze și ei Pământul iar pe nea Mitrică (așa-i zicea și Dumnezeu, ca noi!), drept răsplată, îl iau cu Mine în Cer, să-i dau tinerețe veșnică, fiindcă e multă nevoie și acolo de joaca lui creativă, legând ale Pământului cu ale Cerului.

N-a murit meșterul Dumitru Șchiopu! Ne-om duce toți acolo și-l vom revedea în atelierul și în bătătura și în târgul de Sus!